

на всі товари, роботи та послуги, а в адміністративно-командній економіці є засобом впливу зі сторони уряду. До прикладу, під час здійснення інвестиційної діяльності на промислову продукцію, яка визначена Кабінетом Міністрів України, зазвичай встановлюються ціни та тарифи, що є фіксованими[2].

Таким чином, динаміка та структура цін є відображенням загального стану економіки держави. В той самий час самі ціни мають значний вплив на:

- структуру господарства;
- умови виконання інвестицій;
- стійкість валюти;
- розвиток соціальної сфери тощо.

Висновки та пропозиції. Таким чином, ціноутворення в сфері інвестицій завжди має свої власні особливості, пов'язані зі специфікою відносин учасників ринку, що стосуються розміщення, обігу та обліку цінних паперів. Ринкове ціноутворення можемо описати за допомогою моделей, що відрізняються переважно лише своїми припущеннями. Використання конкретної моделі залежить від мети проведених досліджень.

Використана література:

1. Інвестування української економіки: Монографія/ Аркадій Сухоруков, Сергій Пирожков, Георгій Шестопапов та ін.; Рада нац. безп. і оборони України, Нац. ін-т пробл. міжнарод. безпеки. - К.: Віпол, 2005. - 440 с.
2. Ціноутворення в інвестиційній сфері [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: <http://referat-ok.com.ua/investuvannya/cinoutvorenniya-v-investiciinii-sferi>

Волинець І., к.е.н, доц.
СНУ ім. Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ СКЛАДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Вступ. Невід'ємною частиною забезпечення ефективного функціонування підприємства є наявність достатнього обсягу фінансових та економічних ресурсів, які забезпечують процес виробничої, господарської діяльності, виступають одночасно причиною та наслідком його функціонування. Здатність підприємства стабільно розвиватись визначається міцністю його фінансово-економічного стану, ефективністю фінансової діяльності та стійкістю до впливу негативних факторів, що в цілому характеризують рівень його фінансово-економічної захищеності.

Для ефективного здійснення виробничо-господарської діяльності підприємствам потрібно безперервно забезпечувати необхідний рівень їх фінансово-економічної безпеки, адже вміння швидко та вчасно реагувати на зовнішні загрози ринкового середовища, розробляти ефективні заходи щодо зменшення їхнього впливу є запорукою успішного функціонування на ринку та забезпечення конкурентоспроможності.

Основний текст. Дослідження змісту поняття фінансово-економічної безпеки підприємства, формування підходів до оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки, принципів створення системи забезпечення безпеки підприємства висвітлені у працях таких науковців як: І. Д. Анікіна, І. А. Бланк, О. Г. Блажевич, Г. Л. Вознюк, А. В. Гукова, С. П. Дубецька, Т. Ковальов, А. Г. Козаченко, О. М. Ляшенко, О. М. Марченко, І. П. Мойсеєнко, С. Покропивний, О. І. Судакова, Т. Сухорукова та інші.

Незважаючи на значний науковий доробок вчених, теоретична база для формування концептуальних основ фінансово-економічної безпеки та методичний інструментарій забезпечення фінансово-економічної безпеки мають все ще недостатній ступінь розробленості.

Під час дослідження трактування змісту «фінансово-економічна безпека» було виявлено окреме трактування сутності «фінансової безпеки» та «економічної безпеки». У своїх напрацюваннях науковці Н. А. Дехтяр та О. В. Дейнека [1] узагальнили такі основні групи залежно від змісту та суттєвих ознак:

- стан ефективного використання ресурсів для запобігання загрозам і створення умов для стабільного функціонування основних його елементів;
- гармонізація економічних інтересів;
- стан захищеності діяльності підприємства від активних та пасивних загроз та небезпек;
- стан виробничої системи, що забезпечує запобігання чи зменшення ступеня впливу погроз стабільності функціонування і розвитку підприємства;
- наявність конкурентних переваг;
- стан економічного розвитку, який забезпечує незалежність, стійкість, здатність підприємства до прогресу в умовах дестабілізуючих факторів;
- стан захищеності інтересів підприємства від реальних і потенційних джерел небезпеки або економічних погроз.

Крім вищенаведених, Т. О. Меліхова [2] пропонує згрупувати такі підходи, зокрема:

- захисний підхід, тобто стан захищеності від загроз чи незалежності від недобросовісної конкуренції, здатність своєчасно усувати різноманітні загрози або їм протистояти, зберігати стабільність функціонування та розвитку підприємства відповідно до його стратегічних цілей;
- ресурсний підхід, а саме ефективність використання ресурсів, стабільність функціонування та розвитку підприємства, а також запобігання внутрішнім та зовнішнім загрозам;
- часовий підхід, а саме зміни у середовищі протягом окремого відрізка часу, в якому є вірогідність небажаних змін;
- вартісний підхід, за якому можливо визначити розмір кількісної та якісної характеристики властивостей підприємства, розрахувати вартість капіталу, необхідного для самовиживання та його розвитку в умовах виникнення зовнішньої та внутрішньої економічної загрози;
- гармонійний підхід, що передбачає гармонізацію економічних інтересів підприємства з інтересами інших суб'єктів зовнішнього середовища;

- цільовий підхід, тобто стан економічної системи, який забезпечує досягнення цілей усієї системи;
- цивілізований підхід передбачає стан цивілізованого бізнесу, в якому відсутня шкода, яка б наносилася бізнесу навмисно чи ненавмисно;
- граничний підхід використовується, коли стратегічний потенціал знаходиться поблизу межі небезпеки та може погіршити стан підприємства, тому потрібно оперативно вживати заходи щодо подолання небезпек;
- збалансований підхід, тобто коли стан збалансованої системи підприємства стійкий до загроз та забезпечується подальший розвиток діяльності підприємства;
- стійкісний підхід, що зумовлює вживання комплексу заходів, які сприяють утримуванню рівня фінансовій стійкості підприємства в умовах внутрішніх та зовнішніх загроз;
- стабільний підхід передбачає економічний стан, сталий по відношенню до внутрішніх і зовнішніх змін;
- прогресивний підхід, який характеризує стан економічного розвитку підприємства та ефективність нейтралізації негативних факторів із подальшою протидією їх впливу [2].

Вітчизняні науковці В. Шлемко та І. Бінько вважають, що економічну безпеку можна вважати таким станом національної економіки, який дозволяє зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз і здатний задовольнити потреби особи, сім'ї, суспільства, держави [3, с. 8].

Г. Пастернак-Таранушенко пропонує більш ширше визначення економічної безпеки, що містить таке положення: «економічна безпека – це стан держави, що забезпечує можливість створення і розвитку умов для плідного життя її населення, перспективного розвитку її економіки в майбутньому та зростання добробуту її мешканців» [4, с. 29].

Розглянемо сутність фінансової складової економічної безпеки підприємства. На нашу думку, найбільш повно її сутність розкривається М. Ю. Погосовою, яка підходить до характеристики фінансової безпеки як до комплексної характеристики функціонування суб'єкта господарювання [5]. Також необхідно відмітити підхід до сутності фінансової безпеки, запропонований Т. Г. Васильців, який на відміну від інших, містить положення про динамічність стану фінансової стійкості, що є передумовою сталого і збалансованого розвитку підприємства [6].

Решта ж дослідників роблять акцент тільки на рівні фінансового стану підприємства, вважаючи, що його стабільність є вже запорукою убезпечення від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Огляд основних підходів до формулювання сутності фінансової безпеки дозволив виявити певні властивості, які відповідають стану фінансової безпеки на підприємстві: 1) здатність забезпечити фінансову рівновагу, стабільність, платоспроможність і ліквідність підприємства в довгостроковому періоді; 2) задоволення потреб підприємства у фінансових ресурсах для стійкого розширеного відтворення підприємства; 3) забезпечення високого рівня фінансової незалежності підприємства; 4) здатність протистояти наявним і потенційним небезпекам та загрозам, що можуть завдати фінансової шкоди

підприємству, або небезпечно змінити структуру капіталу, або примусово ліквідувати підприємство; 5) забезпечення достатньої гнучкості при прийнятті фінансових рішень; 6) забезпечення захищеності фінансових інтересів власників підприємства [1].

Висновки. Отже, нами пропонується розуміти термін «фінансовий безпека» як комплексну характеристику функціонування підприємства, що відбиває його потребу у захисті фінансових інтересів, яка існує об'єктивно за умови постійного впливу реальних і потенційних загроз макро-, мезо- і внутрішнього середовища, та викликає необхідність формування його спроможності реалізовувати свої інтереси у процесі взаємодії з контрагентами системи фінансових відносин.

Таким чином, фінансово-економічна безпека є однією із важливих характеристик забезпечення захисту діяльності підприємства від впливу негативних факторів зовнішнього та внутрішнього оточення і відображає рівень ефективності та стабільності функціонування суб'єкта господарювання в поточній та довгостроковій перспективі.

Використана література:

1. Дехтяр Н. А., Дейнека О. В. Фінансово-економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення [Текст]. Стратегії економічного розвитку: держава, регіон, підприємство: колективна монографія: у 2-х т. / за заг. ред. К.С. Шапошникова. Херсон : Гельветика, 2015. Т. 2. С. 1-17.
2. Меліхова Т. О. Наукові підходи до визначення сутності поняття «економічна безпека підприємства». Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 17(1). С. 167-170.
3. Шлемко В. Т., Білько І. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення: [наук. вид.]. К.: НІСД. 1997. 143 с.
4. Пастернак-Таранушенко Г. А. Економічна безпека держави. Методологія забезпечення: монографія. К. : Київський ек-ний інститут менеджменту, 2003. 320 с.
5. Погосова М. Ю. Діагностування фінансової безпеки промислового підприємства. Автореф. дис..канд. екон. наук: 08.00.08. УБС НБУ. К., 2010 21 с.
6. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія. Львів: Ліга-Прес, 2012. 386 с.

Гурська І., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства

Патіота А., студентка групи О-41Б
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА НА РИНКУ УКРАЇНИ

Вступ. У формуванні продовольчої безпеки країни важливе місце займає розвиток галузі тваринництва. В останні роки внаслідок об'єктивних і суб'єктивних причин функціонування тваринництва в аграрних підприємствах зазнало істотних негативних змін, що зумовило тенденцію до зменшення виробництва продукції.